gemeente dronten

DRONTEN IN BEWEGING

Sportbeleidsplan 2018 - 2021

Opgesteld door: Latifa Bekema
Datum: 8 december 2017

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord	**3**
1	**Inleiding**	**4**
1.1	Terugblik sportbeleid 2014-2017	4
1.2	Participatief traject totstandkoming sportbeleidsplan	4
1.3	Dynamisch sportbeleidsplan	5
1.4	Uitvoeringsplan	5
1.5	Monitoren	5
1.6	Leeswijzer	5
2	**Doelen en doelgroepen**	**6**
2.1	Doelen Sportbeleidsplan	6
2.2	Samenhang en integraliteit	7
2.3	Samenhang met andere beleidsvelden	7
2.4	Doelgroepen	9
3	**Trends & ontwikkelingen**	**10**
3.1	Meedoen en verenigingsleven in 2030	10
3.2	Gezondheid en bewegen in 2030	11
3.3	Regeerakkoord 2017 - 2021, "Vertrouwen in de Toekomst"	12
4	**Lichamelijke & mentale gezondheid**	**14**
4.1	Inleiding	14
4.2	Wat signaleren we?	14
4.3	Wat doen we al?	15
4.4	Wat gaan we doen?	16
4.5	Monitoren	17
4.6	Planning	17
5	**Verbinden & ontmoeten**	**18**
5.1	Inleiding	18
5.2	Wat signaleren we?	18
5.3	Wat doen we al?	19
5.4	Wat gaan we doen?	20
5.5	Monitoren	22
5.6	Planning	22
6	**Toekomstbestendige sportverenigingen**	**23**
6.1	Inleiding	23
6.2	Wat signaleren we?	23
6.3	Wat doen we al?	24
6.4	Wat gaan we doen?	24
6.5	Monitoren	27
6.6	Planning	27
7	**Financieel kader**	**28**
7.1	Financiële consequenties	28
8	**Slot**	**29**

VOORWOORD

Voor u ligt het sportbeleidsplan "Dronten in beweging" waarin het sportbeleid van de gemeente Dronten voor de periode 2018 - 2021 wordt weergegeven. Dit sportbeleidsplan is op een participatieve wijze tot stand gekomen in samenwerking met de sportverenigingen, inwoners en andere betrokkenen bij de sport in onze gemeente.

Sport is belangrijk voor al onze inwoners, jong of oud, zelfredzaam of minder zelfredzaam, arm of rijk, gezond en minder gezond. In dit beleidsplan leest u hoe wij er samen voor zorgen dat u en onze inwoners mee kunnen doen aan de samenleving door sport en beweging. Wij hebben dit beleidsplan "Dronten in beweging" genoemd omdat dit het beste weergeeft wat wij graag willen. Inwoners die zo gezond mogelijk leven, actief zijn en participeren in de sport en altijd in beweging zijn.

Sportparticipatie draag bij aan zelfredzaamheid en het langer zelfstandig blijven wonen, kortom beweging in verschillende levensdomeinen. Dit komt terug in de doelen die wij samen met de sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, raadsleden en inwoners hebben samengesteld.

Het sportbeleidsplan is ook gebaseerd op een analyse van de huidige situatie, de te verwachten trends/ontwikkelingen en het regeerakkoord 2017 - 2021, "Vertrouwen in de Toekomst".

Met veel dank aan iedereen die met ons heeft meegedacht afgelopen maanden.

Ton van Amerongen, wethouder Sport

1 INLEIDING

1.1 Terugblik sportbeleid 2014 - 2017

Het sportbeleidsplan 2018 - 2021 is de opvolger van de sportnota 2014 - 2017. De sportnota 2014 - 2017 stond vooral in het teken van de drie pijlers, Ontspanning & Ontmoeting, Volksgezondheid en Citymarketing. Daar is afgelopen jaren nadrukkelijk invulling aangegeven, waardoor een basis is ontstaan om de nieuwe sportnota vanuit een breder perspectief in te vullen. De grote successen die behaald zijn in deze beleidsperiode zijn:

- Positionering van de buurtsportcoaches;
- Invoering van de kennismakingslessen na school bij sportaanbieders, "(S)Cool Sport in Dronten";
- Fittest voor senioren, op basis van de uitkomsten krijgt de doelgroep sport en beweegadvies;
- Gemeente Dronten is een JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) gemeente geworden;
- Het plaatsen van een calisthenicspark bij de Christelijke Agrarische Hogeschool.

We hebben de inzet van de buurtsportcoaches optimaal benut bij de uitbreiding van het aanbod aan sport- en beweegactiviteiten voor alle doelgroepen van de gemeente Dronten. In 2017 is onze gemeente een JOGG gemeente geworden. Gemeente Dronten wil het overgewicht bij met name jongeren de komende jaren te lijf gaan. Het uiteindelijke doel van alle inspanningen is dat onze inwoners gezond worden en blijven en op eigen kracht kunnen blijven deelnemen aan de samenleving.

1.2 Participatief traject totstandkoming sportbeleidsplan

Het college heeft een participatief traject ingezet bij de totstandkoming van het sportbeleidsplan 2018 - 2021. De inwoners, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen, het college en raadsleden hebben een belangrijke rol gehad bij het onderzoeken in hoeverre de ambities reiken t.a.v. sport en bewegen. De volgende stappen zijn doorlopen:

- 1e consultatie: We hebben een concept doelenboom voorbereid en zijn hierover met sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, inwoners en raadsleden in gesprek gegaan. In juli heeft dit gesprek plaatsgevonden. Het gesprek ging over de vragen: **WAT** willen we bereiken (effectdoelen) en **HOE** gaan we dat doen? (prestatiedoelen). De deelnemers waren enthousiast over deze participatiemogelijkheid en de gekozen werkvormen;
- 2e consultatie: Op 2 oktober is er opnieuw met belangenvertegenwoordigers, welzijnsinstelling, sportverenigingen, college, raadsleden en inwoners gesproken. Aan de hand van de thema's uit het concept beleidsplan, werd over de vraag wat er (meer) gedaan moet worden om de beleidsdoelen te realiseren gesproken;
- De uitkomsten van de consultaties zijn meegenomen in het beleidsplan.

1.3 Dynamisch sportbeleidsplan

Sportbeleid is net als sport, dynamisch en altijd in beweging. Dit beleidsplan stelt een aantal kaders voor de aankomende vier jaar. Binnen deze kaders kunnen de accenten per jaar aangepast worden aan de hand van de ontwikkelingen van sport en bewegen. Het geeft ons ook de ruimte om in te blijven spelen op de huidige trends/ontwikkelingen en het Regeerakkoord 2017 - 2021 "Vertrouwen in de Toekomst".

1.4 Uitvoeringsplan

In het uitvoeringsplan worden de doelstellingen ('WAT' gaan we doen?) vertaald naar concrete activiteiten ('HOE' gaan we dat doen?). Dit uitvoeringsplan wordt als werkdocument gebruikt, waarbij de gemeente de regie houdt tijdens de uitvoering en bijstuurt waar nodig. Er blijft ruimte om plannen aan te passen als zaken anders lopen dan gepland en in te spelen op 'nieuwe' kansen en/of ontwikkelingen. Dit uitvoeringsplan wordt per jaar opgesteld in samenwerking met sportverenigingen en andere organisaties/ partijen waardoor er draagvlak en betrokkenheid is. In dit uitvoeringsplan wordt ook concreet omschreven welke bijdrage er van de sportverenigingen wordt verwacht. De gemeente zorgt voor planvorming en laat zoveel mogelijk de uitvoering over aan de betrokken partijen, zodat deze zelf verantwoordelijk zijn voor continuïteit en verankering binnen de eigen organisatie.

Klik hier voor het proces om te komen tot het uitvoeringsplan

1.5 Monitoren

Om te kunnen beoordelen of en in hoeverre de maatregelen die wij inzetten leiden tot de gewenste resultaten wordt het beleid gemonitord. Per hoofd-stuk nemen we prestatie - indicatoren op waarmee we de voortgang van het sportbeleid volgen. Zodoende kunnen we meten of we op de goede weg zijn en of bijsturing nodig is. De verantwoording over de effecten van het sportbeleid vindt plaats via de reguliere p&c-cyclus (begroting, voortgangsrapportage en jaarrekening).

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de doelen en doelgroepen van ons gemeentelijk sportbeleid aan de hand van de doelenboom. De doelenboom is de basisstructuur voor het sportbeleidsplan. De verschillende hoofdstukken geven antwoord op de vraag wat we gaan doen om de doelen te bereiken. Ieder inhoudelijk hoofdstuk bestaat uit een korte inleiding en gaat in op:

- Wat signaleren we (analyse o.b.v. onderzoek en/of consultatie)?
- Wat doen we al?
- Wat gaan we (meer) doen om onze effect-doelen te bereiken (HOE)? (wordt uitgewerkt in concrete actiepunten in het uitvoeringsplan)

2 DOELEN EN DOELGROEPEN

2.1 Doelen Sportbeleidsplan

Het hoofddoel is dat elke inwoner meedoet aan de samenleving door sport en beweging. Oftewel participeren in de samenleving. Dit hoofddoel is uitgewerkt in de doelenboom die tegelijk ook de structuur is voor het beleidsplan. De doelenboom geeft aan **WAT** we willen bereiken en **HOE** we dat gaan doen. De **HOE**-vraag wordt in afzonderlijke hoofdstukken beantwoord en zijn in dit beleidsplan verder gedefinieerd om meer grip, scherpte en een eenduidig beeld te krijgen en ervoor te zorgen dat de in dit beleidsplan gestelde doelen worden behaald.

WAT willen we bereiken:

- In 2021 hebben meer inwoners een gezonde levensstijl
- In 2021 hebben wij onze lokale sportstructuur onderling meer versterkt
- In 2021 hebben wij meer toekomstbestendige sportverenigingen

Hieronder lichten wij de doelen toe.

Een gezonde levensstijl

Een gezonde levensstijl draagt bij aan een betere participatie[1] in de samenleving. Een gezonde levensstijl kan worden uitgelegd aan de hand van allerlei gezondheidsindicatoren. Dat maakt deze doelstelling objectiveerbaar. Door in te zetten op een gezonde levensstijl draagt dit beleidsplan bij aan het stimuleren van meer inwoners met een gezonde levensstijl.

Versterken van lokale sportstructuur

Voor een kansrijke realisatie van het hoofddoel is het motto vooral samenwerken, stimuleren en verbinden. Sportverenigingen en overige organisaties die mensen in beweging brengen kunnen hierin samen meer bereiken dan elke sportvereniging of organisatie afzonderlijk. Ook zullen sportverenigingen gestimuleerd worden om meer inwoners als lid te verbinden. Dit heeft direct ook invloed op een gezonde levensstijl.

Toekomstbestendige sportverenigingen

Sportverenigingen hebben een belangrijke maatschappelijke functie. Veel sportverenigingen denken na over de toekomst van hun club. Dit wordt

1 - De rol van de inwoner is om zoveel mogelijk zelf te organiseren, met behulp van de omgeving, om te kunnen participeren. De rol van de gemeente is stimuleren, faciliteren en verantwoordelijk blijven voor een vangnet ten behoeve van de mensen die niet zelfredzaam zijn.

ingegeven door bijvoorbeeld bezuinigingen, ledendaling, het aanbod van voorzieningen of juist kansen uit de buurt en signalen van de leden zelf. Daarnaast vinden zij het ook moeilijk om financiële mogelijkheden te vinden voor verdere professionalisering van hun sport. Gemeente, vrijwilligers en andere organisaties kunnen een belangrijke rol spelen in het stimuleren en faciliteren van toekomstbestendige en duurzame sportverenigingen.

2.2 Samenhang en integraliteit

De doelenboom is de structuur aan de hand waarvan hoofdstukken van dit beleidsplan zijn uitgewerkt. Het zijn niet op zichzelf staande hoofdstukken. Er is immers raakvlak en overlap tussen wat beoogd wordt met de manier waarop doelen worden bereikt. Daarom zijn ze in samenhang uitgewerkt. Bijvoorbeeld het verhogen van sportparticipatie draagt bij aan de lichamelijke/mentale gezondheid. Dat moet voor iedereen toegankelijk zijn. Daarbij zijn we ook afhankelijk van de vrijwillige inzet van onze inwoners. De verbindingen hiertussen zijn benoemd waar mogelijk maar niet uitputtend. In de praktijk zal het op allerlei manieren samenkomen. Integraliteit en samenhang vormen een basis voor het sportbeleidsplan. Uiteindelijk moeten de prestaties (output) leiden tot het bereiken van effecten (outcome) die worden beoogd. In de afzonderlijke hoofdstukken zijn daarom de prestatie-indicatoren beschreven. Alle prestatiedoelen samen moeten op de lange termijn leiden tot het bereiken van de beoogde effecten.

Klik hier voor de doelenboom

2.3 Samenhang met andere beleidsvelden

Het sportbeleid heeft inhoudelijke raakvlakken met diverse andere beleidsvelden. De belangrijkste zijn jeugdbeleid, onderwijs, buitenspelen, groenbeleid, minimabeleid, participatiewet, gezondheid, veiligheid, wijkgericht werken, accommodatiebeleid en vrijwilligersbeleid. Hieronder volgt een korte toelichting op de samenhang tussen deze beleidsvelden.

Sport en jeugdbeleid

De buurtsportcoaches zorgen voor sportactiviteiten die aansluiten op de schooltijden en zetten, in samenspraak met de jongeren, activiteiten op en betrekken hen bij de uitvoering van deze activiteiten. Daarnaast is de buurtsportcoach actief aanwezig op de scholen om de jongeren te informeren en te betrekken bij bewegen en sport. Hierdoor doen meer kinderen mee aan sport en bewegen.

Sport en onderwijs

De buurtsportcoaches verzorgen sportkennismakingslessen onder en na schooltijd en geven diverse arrangementen, “Sport op School” gedurende het gehele schooljaar. Samen met de scholen organiseren zij schooltoernooien en sluiten aan bij landelijke sportinitiatieven.

Sport en buitenspelen

Het speelruimtebeleid uit 2008 gaat over alle openbare speelvoorzieningen in de drie dorpen van onze gemeente. De essentie is dat het belang van speelruimte onderkend wordt omdat buitenspelen een bijdrage levert

aan de gezonde ontwikkeling van een kind. Het doel van dit beleid is dat er voldoende veilige speelruimte met veel variatie en uitdaging geboden wordt in onze gemeente. Eind 2017 is gestart met een actualisatie van het speelruimtebeleid waarin demografische gegevens ge-update worden en de behoefte aan speelruimte wordt afgestemd op de nieuwste ontwikkelingen op speelgebied.

Sport en groenbeleidsplan

Het nieuwe groenbeleidsplan dat in 2017 is vastgesteld richt zich vooral op de identiteit van het groen en de beleving en betrokkenheid van inwoners en gebruikers van het groen. Een van de vier pijlers daarbij is 'een toegankelijke, openbare ruimte voor iedereen'. Hiermee wordt de sociaal-maatschappelijke functie van de openbare ruimte bedoeld die door het groen wordt ondersteund.

De groene ruimte moet toegankelijk en aantrekkelijk zijn voor jong en oud om in te bewegen en elkaar te ontmoeten.

Sport en minimabeleid

In Dronten kunnen minimagezinnen met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum op grond van het huidige armoedebeleid gebruik maken van verschillende regelingen en voorzieningen. Een van deze regelingen is de toegankelijkheidsbijdrage. Deze bijdrage krijgen mensen in de vorm van een tegoed op de Pas van Dronten. Met het tegoed kunnen zij gratis aan sport- en cultuur activiteiten deelnemen.

Sport en participatiewet

Sport wordt ook als middel ingezet om uitkeringsgerechtigden in beweging te krijgen en te houden. Zo wordt bijvoorbeeld sport ingezet als springplank om naar werk te bewegen. Voor de doelgroep met een hele grote afstand tot de arbeidsmarkt is onlangs ook een traject afgerond waar sport & bewegen een belangrijke basis vormt. Mensen zetten individueel en met elkaar weer stappen richting de samenleving en komen zo weer in beweging.

Sport en gezondheid

Er wordt proactief ingezet op gezondheid in de breedste zin. Samen met de maatschappelijke partners worden activiteiten opgezet als ondersteuning voor het behalen van de gezondheidsdoelen. Zoals het project Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG). Samen met de sportverenigingen en de scholen wordt hierin een gezamenlijke aanpak van gezondheidsprojecten opgezet.

Sport en veiligheid

De buurtsportcoaches gaan verder dan het begeleiden van sportieve activiteiten. Zij creëren samen met anderen een sociaal veilige sportbuurt. Sport en bewegen wordt ook als middel ingezet om veiligheid en sociale cohesie binnen een buurt te laten ontstaan. Buurtsportcoaches en jeugd- en jongerenwerk hebben samen met hun aanpak of projecten ook een positieve impact op de veiligheid in de buurt. Daarnaast organiseert de jeugd- en jongerenwerk van de Meerpaal Welzijn diverse sportactiviteiten tijdens de schoolvakanties.

Sport en wijkgericht werken

In onze gemeente zijn de buurtsportcoaches actief in de wijken met het organiseren van diverse sportactiviteiten. De buurtsportcoaches werken samen met de Gidsen en medewerkers wijkgericht werken en stemmen af waar nodig. Daarnaast hebben de buurtsportcoaches een signalerende en een verbindende functie in een wijk. Zij vertalen de signalen in sportactiviteiten die aansluiten bij de behoeften en wensen van de inwoners van de betreffende wijk.

Sport, accommodatiebeleid en duurzaamheid

Het sportaccommodatiebeleid van de gemeente Dronten vindt zijn basis in het accommodatiebeleid Dronten uit het jaar 2015. De sportaccommodaties vormen een belangrijk onderdeel van het algemeen voorzieningenniveau in onze gemeente. In het accommodatiebeleid is ook opgenomen dat de kleedkamers van de buitensportaccommodaties de komende jaren gefaseerd worden overgedragen aan de desbetreffende sportverenigingen. Het verduurzamingsonderzoek voor de buitensportaccommodaties is afgerond. De uitgebrachte aanbevelingen door het adviesbureau worden nader uitgewerkt voor een vervolgtraject met de verenigingen.

De buitensportaccommodaties zijn in beheer bij de gemeente Dronten, met uitzondering van de tennisbanen en het hoofdveld van ASV Dronten. De gemeente voert het onderhoud (jaarlijks onderhoud en meerjarig onderhoud/vervangingsinvesteringen). Het jaarrond onderhoud is uitbesteed aan een aannemer. Periodiek wordt de kwaliteit geschouwd en vindt er afstemming plaats met de verenigingen over de staat van het areaal. Kleedkamers en kantines zijn in belangrijke mate in eigendom van de verenigingen. Tussen de gemeente en de verenigingen bestaat een huurrelatie. De afspraken hiervan zijn vastgelegd in huurovereenkomsten

Sport en vrijwilligersbeleid

De sportverenigingen zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van vrijwilligers. In onze gemeente is het steunpunt Matchpoint vrijwilligerswerk belegd bij de Meerpaal Welzijn voor vrijwilligerswerk. Daar kunnen mensen terecht die vrijwilligerswerk willen doen. Er worden ook cursussen georganiseerd gericht op sport of het inzetten van een vertrouwenspersoon binnen een vereniging of instelling. Daarnaast kunnen de sportverenigingen daar ook terecht als zij op zoek zijn naar vrijwilligers.

2.4 Doelgroepen

Het sportbeleidsplan is bedoeld voor alle inwoners van Dronten. Het gaat uit van het principe dat iedereen mee moet kunnen doen. Uiteraard zijn we ons bewust van het feit dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Er bestaat daarom aandacht voor die inwoners die extra aandacht nodig hebben om te kunnen participeren in sport en bewegen. Er is niet gekozen om bepaalde groepen specifiek te benoemen om het sportbeleid te bevorderen.

3 TRENDS & ONTWIKKELINGEN

In dit hoofdstuk wordt op beknopte wijze een aantal trends en ontwikkelingen gepresenteerd. Het trendscenario van de Sport Toekomstverkenning (STV) geeft aan de hand van de kernindicatoren sport en bewegen een inschatting van de toekomstige ontwikkelingen van sport en bewegen tot 2030, uitgaande van gelijkblijvende beleid. Dit sportbeleidsplan moet ruimte bieden om in te gaan op de huidige landelijke ontwikkelingen en trends[2]. Voor de gemeente Dronten zijn de volgende trends en ontwikkelingen van toepassing die aansluiten bij de doelenboom van het sportbeleidsplan 2018 - 2021.

3.1 Meedoen en verenigingsleven in 2030

Verenigingslidmaatschap onder druk

Het verenigingslidmaatschap staat onder druk. Het aantal Nederlanders van 6 jaar en ouder dat lid is van een sportvereniging was in 2014 31%. Volgens het trendscenario gaat dit dalen: Nederlanders zullen in 2030 minder vaak lid zijn van een sportvereniging. Nederlanders willen dan vooral individueel sporten of in een zelf georganiseerde groep. De komende jaren zal door vergrijzing, migratie en het toenemende belang van de beleving van sport ook een verschuiving plaatsvinden naar andere soorten van sport dan die nu populair zijn. Voorbeelden hiervan zijn hardlopen en bootcamp in zelf georganiseerde groepjes, maar ook wandelvoetbal voor ouderen en extreme sporten zoals kitesurfen en klimmen. Dit zet het klassieke verenigingsleven verder onder druk.

Karakter van vrijwilligerswerk in de sport verandert

In 2014 was 12% van de Nederlanders van 12 jaar en ouder maandelijks of vaker als vrijwilliger in de sport actief. Volgens het trendscenario zal dit licht dalen of gelijk blijven. Ondanks dat sport de grootste vrijwilligerssector is, komt ook het vrijwilligersbeleid in de sport onder druk te staan. De behoefte aan flexibiliteit is namelijk niet alleen bij de sporter zelf maar ook bij de vrijwilligers terug te zien.Vrijwilligerswerk doen we als we dat flexibel kunnen invullen en als het past bij onze interesses en tijdsindeling. We doen ook het liefst kortdurende klussen. Vrijwilligers moeten hun inzet verdelen over werk voor de vereniging bij evenementen en thuis (mantelzorg). Potentiële vrijwilligers zullen steeds vaker "hoppen" tussen verschillende vrijwilligerstaken. Daarmee zal het karakter van vrijwilligerswerk in de sport veranderen. De groei van groepen die over het algemeen minder vrijwilligerswerk doen, namelijk ouderen en niet-westerse migranten, maakt

2 - Trendscenario van de Sport Toekomstverkenning (SVT)

het extra lastig om aan voldoende vrijwilligers te komen. Daar staat wel tegenover dat ouderen de komende jaren steeds fitter worden en dus langer actief zouden kunnen zijn als vrijwilliger.

Vitaliteit sportverenigingen blijft gelijk

Op dit moment voldoet ongeveer een kwart van de sportverenigingen in Nederland aan de omschrijving 'vitaal'. Een vitale vereniging heeft haar eigen organisatie op orde, zorgt voor regulier sportaanbod en vervult daarnaast een bredere maatschappelijke functie. De indicator 'vitaliteit van sportverenigingen' is niet uitgewerkt in het trendscenario maar experts verwachten dat het aandeel vitale verenigingen ongeveer gelijk zal blijven.

3.2 Gezondheid en bewegen in 2030

Sportdeelname blijft gelijk

In 2015 deed ruim de helft van de Nederlanders van 12 jaar en ouder wekelijks aan sport. Bijna de helft van de sporters sport bij een sportvereniging, 2/3 sport alleen of georganiseerd. Sinds 2001 is het aandeel sportende Nederlanders niet noemenswaardig veranderd. Volgens het trendscenario zal dit in de toekomst ook niet gaan gebeuren en zal de sportdeelname per saldo gelijk blijven. Enerzijds zullen vergrijzing en migratie namelijk leiden tot lagere sportdeelname anderzijds is de verwachting dat senioren in de toekomst meer zullen gaan sporten dan de senioren van nu. Tegelijkertijd groeit de aandacht voor een gezonde levensstijl, waaronder sporten en bewegen, een trend die zich de komende jaren zal voortzetten.

Meer Nederlanders gaan voldoen aan de beweegnorm

In 2015 voldeed 57% van Nederlanders aan de combinorm (de optelsom van de NNGB[3] en de fitnorm[4]). De vergrijzing heeft de meeste impact op de lichamelijke activiteit van de gemiddelde Nederlander in de toekomst. Een toename van de groep senioren leidt ertoe dat in de toekomst meer mensen aan de beweegnorm voldoen: de nieuwe generatie 55 plussers is fitter dan voorgaande generaties en de verwachting is dat zij vaker fietsen, wandelen en/of tuinieren. De verhoogde pensioenleeftijd zal deze trend enigszins drukken: als senioren langer blijven werken, zullen zij meer zitten en minder bewegen.

Nederlander blijft kampioen zitgedrag

Maar, hoeveel we ook bewegen, we zijn ook Europees kampioen zitten: Nederlanders zitten bijna 9 uur per dag. De verwachting is dat we in 2030 evenveel zullen zitten als vandaag de dag. Passieve vrijetijdsbesteding is dankzij technologische ontwikkelingen toegenomen: gamen en sociale media zijn populair tijdverdrijf, waardoor de bevolking per saldo minder lichamelijk actief is. Tegelijkertijd zien we ontwikkelingen die mensen juist aanzetten tot bewegen zoals fitbit[5] en virtual reality games.

---

3 - 'Nederlandse' Norm Gezond Bewegen

4 - De fitnorm is voor jong en oud gelijk en vereist tenminste drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit

5 - Is een sportieve armband die registreert hoeveel je op een dag beweegt

Motorische vaardigheden van kinderen gaat achteruit

Kinderen en jongeren van nu bewegen en spelen minder dan voorgaande generaties. De tijd die zij besteden aan passieve vrijetijdsbesteding zoals gamen, computers en sociale media, is daarentegen toegenomen. Jongeren zitten gemiddeld 10,5 uur per dag. Fysieke en motorische coördinatie, vaardigheden en techniek nemen af. Dit leidt tot meer sportblessures op het moment dat ze gaan sporten. Scholen, ouders en overheid onderkennen het belang van sport en bewegen voor de jeugd in het onderwijs ter compensatie van dit gedrag.

Aantal uren bewegingsonderwijs blijft gelijk

In het onderwijs is er echter vooralsnog weinig aandacht voor bewegen en sport om deze ontwikkelingen tegen te gaan. Het aantal uren bewegingsonderwijs is niet toegenomen en zal dat waarschijnlijk tot aan 2030 ook niet doen. De Wet op het primair onderwijs van 1981 zegt namelijk niets over het verplichte aantal uren dat scholen moeten besteden aan de verschillende vakgebieden.

3.3 Regeerakkoord 2017 - 2021, "Vertrouwen in de Toekomst"

Allereerst betekent het Regeerakkoord goed nieuws voor de sportsector. Sport en bewegen heeft een mooie plek gekregen in het akkoord. Het nieuwe kabinet wil gebruik maken van de positieve kracht van sporten en bewegen. Het kabinet wil samen met de sportsector en de gemeente, de sportsector financieel en organisatorisch versterken.

Sportakkoord

Het kabinet wil een sportakkoord sluiten met sportbonden, sportverenigingen, sporters met een beperking en gemeenten. Het doel van dit sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sportverenigingen toekomstbestendig te maken. Hierbij krijgt diversiteit in de samenstelling van sportbonden, zoals de ontwikkeling van open sportclubs in wijken en een laagdrempelige toegang voor kinderen, extra aandacht.

Verduurzaming en energie

De regeling Energiebesparing en duurzame energie sportaccommodaties wordt verlengd, dit is een enorm populaire regeling die veel clubs benutten om duurzamer te worden.

Preventieakkoord

Bij dit akkoord moet de focus liggen op de aanpak van roken en overgewicht. Dit preventieakkoord is lokaal van belang. Al eerder zijn de positieve effecten van sport en bewegen op gezondheid door gemeenten onderkend, bijvoorbeeld via landelijke programma's als 'Jongeren Op Gezond Gewicht'.

Maatschappelijke diensttijd

Bij de beoogde invoering van de maatschappelijke diensttijd van maximaal 6 maanden worden gemeenten, provincies en lokale organisaties, waartoe ook de sport behoort, betrokken. Een mooie kans om jongeren (nog) meer te betrekken bij het vrijwilligerswerk voor hun club.

4 LICHAMELIJKE & MENTALE GEZONDHEID

Klik hier voor dit onderdeel van de doelenboom

4.1 Inleiding

Het hoofddoel van dit sportbeleidsplan is dat elke inwoner kan meedoen aan de samenleving door sport en beweging. Een gezonde levensstijl kan een bijdrage leveren aan een goede gezondheid. In eerste instantie zijn inwoners zelf verantwoordelijk voor hun (lichamelijke) gezondheid en leefgewoonten. De gemeente heeft een faciliterende en regisserende rol en heeft samen met de Rijksoverheid de taak de gezondheid van haar inwoners te bevorderen en te beschermen. De meeste mensen vinden gezondheid het allerbelangrijkste in het leven. Een goede gezondheid heeft invloed op het welbevinden van mensen, op het persoonlijk en sociaal functioneren, de thuissituatie, het werk en deelnemen aan de samenleving. Om die reden zet de gemeente Dronten zich volop in voor de gezondheid en het welzijn van haar inwoners. Dit zorgt ervoor dat mensen (weer) meedoen aan de samenleving in de vorm van bewegen en sport.

4.2 Wat signaleren we?

Overgewicht[6]

Flevoland scoort, helaas, niet goed op het thema overgewicht. Ook in Dronten hebben veel volwassenen (19 - 99 jaar) te kampen met overgewicht en obesitas: 47% (t.o.v. 49% in Nederland en 53% in Flevoland). De verschillen zijn opvallend. Swifterbant heeft het hoogste percentage overgewicht (57% overgewicht, waarvan 20% obesitas).

Opvallend is het verschil tussen het aantal jonge kinderen met (ernstig) overgewicht in Dronten. 8% in groep 2 en 16% in groep 7. In Flevoland is dit 21% groep 2 en 19% in groep 7. Van de jongeren (12-16 jaar) heeft 14% (ernstig) overgewicht. Gemiddeld in Flevoland is dit 18%.

Ook bij jongeren (12-16 jaar) is er verschil te zien tussen de wijken. De wijken Dronten Noord, Dronten midden en Swifterbant vallen nu negatief op.

Diabetes[6]

Uit recent onderzoek blijkt dat er een hoge correlatie is tussen de mensen die aangeven diabetes te hebben en degenen die diabetesmedicatie gebruiken. Dit is 4% onder 19 - 64 jarigen en 15% onder Drontenaren van 65 jaar en ouder.

Roken[6]

15% van de Drontenaren van 19 jaar en ouder rookt. Dit is lager dan het Flevolands en Nederlands gemiddelde (18% en 21% respectievelijk).
Twee procent van Drontenaren is een zware roker en rookt tenminste 20 sigaretten per dag. Minder senioren dan volwassen tussen 19 - 64 jaar roken. Slechts 9% van de senioren rookt ten opzichte van 16% bij de 19 - 64 jarigen.

---

6 - Bron: Gezondheidsmonitor GGD Flevoland

Alcoholgebruik[6]

In het verleden viel Dronten positief op m.b.t. alcoholgebruik onder jongeren (d.w.z.: een lagere score t.o.v. andere gemeenten). In de meest recente cijfers valt op dat er relatief meer jongeren recent hebben gedronken (14%) t.o.v. Flevoland (13%). Dus eigenlijk valt Dronten in de meest recente cijfers helemaal niet meer zo op.

Wat opvalt in het alcoholgebruik onder jongeren (12-16 jaar):

- jongeren in Dronten die drinken, drinken vaak veel (percentage *recent gedronken* versus *recent binge*[7] *drinken*);
- lang niet alle jongeren in Dronten die drinken, voelen/ervaren dat zij aangeschoten zijn bij grote hoeveelheden alcohol (percentage *binge drinken* versus *recent aangeschoten*).

Klik hier voor een overzicht alcohol gebruik

Het hoogste percentage alcoholdrinkers is te vinden in de kern van Dronten (84%), daar is ook het hoogste percentage zware drinkers.

4.3 Wat doen we al?

Interventies gericht op bewegingsonderwijs en gezondheid

De buurtsportcoaches verzorgen in elke kern wekelijks naschoolse activiteiten, (S)Cool Play. Op aanvraag wordt er ondersteuning vanuit de buurtsportcoaches aangeboden binnen het bewegingsonderwijs. Daarnaast worden er vanuit het project, "Hap en Stap"[8] scholen aangespoord om projecten rondom gezondheid uit te voeren met ondersteuning vanuit de buurtsportcoaches.

Interventies gericht op gezonde leefstijl voor volwassenen

Op het gebied van gezonde levensstijl organiseren de buurtsportcoaches verschillenden projecten. In elke kern worden projecten/activiteiten voor volwassenen georganiseerd ter bevordering van de gezonde levensstijl. Ook zijn er diverse sport- en beweegactiviteiten toegankelijk voor senioren met als doel om vitaal te blijven. Voor mensen met een fysieke of verstandelijke beperking (aangepaste sport) zijn er beweegactiviteiten toegankelijk. In het kader van Gezond In De Stad (GIDS), worden diverse sportactiviteiten voor uitkeringsgerechtigden aangeboden, zoals het project "Bewegen naar werk".

Interventies gezond gewicht jeugd

Om overgewicht bij de jeugd terug te dringen wordt vooral ingezet op het stimuleren van bewegen en gezonde voeding. Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) is een integrale en duurzame aanpak gericht op gedrag en omgeving om een gezond gewicht bij jongeren te bevorderen. Dit gebeurt door middel van inzet op de pijlers, bestuurlijk draagvlak, publiek private samenwerking, verbinding, preventie en zorg, sociale marketing, activiteiten

---

7 - Het drinken van grote hoeveelheid alcohol tijdens één gelegenheid. Wie binge drinkt wil niet zozeer van de alcohol genieten, maar vooral snel in een dronken roes raken.

8 - Een gezondheidsproject waarbij kinderen van groep 4 en 5 aan de slag gaan met het belang van gezonde voeding en beweging.

gericht op gezond eten en acties die het voor kinderen en jongeren aantrekkelijk maken om voldoende te bewegen.

Interventies alcoholmatiging

Tactus verslavingszorg verzorgt voorlichtingsprogramma's, "Op tijd voorbereid", voor leerlingen in het basisonderwijs. Het jeugd- en jongerenwerk verzorgt ook informatiedagen voor alle leerlingen van groep 8. Daarnaast verzorgen de buurtsportcoaches en Sportservice Flevoland informatieavonden over verantwoord alcohol schenken aan besturen van sportverenigingen.

Calisthenicspark bij het Christelijke Agrarische Hogeschool

Op het terrein van het Christelijke Agrarische Hogeschool is een calisthenicspark aangelegd. De studenten van de Hogeschool kunnen hier gebruik van maken. Daarnaast heeft de Hogeschool een lifestyle coach die gefinancierd wordt door de Hogeschool. Dit park is middels door co- financiering met de gemeente en de Hogeschool tot stand gekomen.

Flevonice

Flevonice is een Sport & Funpark in Biddinghuizen. Zij moedigen een actieve levensstijl aan met een sportieve zomer- en winteractiviteiten. Doel van Flevonice is het vormen van sport en beweging toegankelijk te maken voor het grote publiek. Het Maatschappelijk Partner in Beweging (MPB) programma van Flevonice brengt jeugd en jongvolwassenen in groepsverband in beweging.

Deze groepen bereiken zij met de volgende samenwerkingen:

- Flevo Funfields;
- Pas van Dronten;
- Schoolschaatsen;
- JOGG.

4.4 Wat gaan we doen?

Prestatiedoel

Vanaf 2018 stimuleren we meer gezonde leefgewoonten, zodat meer inwoners een goede gezondheid ervaren en een gezonde levensstijl hanteren.

Voortzetting levensstijl projecten

De bestaande reeds opgezette interventies gericht op levensstijl, alcoholmatiging en het terugdringen van overgewicht worden in de

aankomende beleidsperiode voortgezet. Zoals het verzorgen van wekelijkse naschoolse activiteiten, (S)Cool Play die door de buurtsportcoaches georganiseerd worden. Ook het project JOGG, om het overgewicht bij de jongeren terug te dringen, zetten we de komende jaren voort. Vanuit dit project worden diverse activiteiten georganiseerd, zoals het ontbijten op school en het stimuleren van water drinken.

Preventief programma gezonde levensstijl

De Meerpaal en GGD Flevoland, gaan in opdracht van de gemeente Dronten een gezamenlijke uitvoeringsprogramma voor Gezonde Leefstijl 2018 - 2021 opstellen. Hoofddoelstelling van dit programma is een integrale aanpak van de gezonde levensstijl van onze inwoners. Met deze integrale aanpak wordt ernaar gestreefd de gezondheidsverschillen terug te dringen. Zo worden inwoners gezonder, zelfredzamer en kunnen weer meedoen (participeren) in de samenleving. Wat tot gevolg kan hebben dat minder inwoners in 2021 een beroep doen op de (gezondheid) zorg en zorgvoorzieningen sociaal domein afgeschaald kunnen worden. Dit project wordt vanuit andere middelen gefinancierd en niet vanuit het sportbeleid.

4.5 Monitoren

De volgende prestatie-indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de maatregelen die wij inzetten voor het stimuleren van gezonde leefgewoonten werken:

- Het percentage kinderen in het basisonderwijs dat dagelijks water drinkt is toegenomen;
- Het percentage kinderen met overgewicht is gestabiliseerd of afgenomen;
- Het percentage jongeren dat aan binge-drinken doet is afgenomen;
- Het percentage volwassenen dat voldoet aan de Nationale Norm Gezond Bewegen is toegenomen.

4.6 Planning

Klik hier voor de planning

5 VERBINDEN & ONTMOETEN

Klik hier voor dit onderdeel van de doelenboom

5.1 Inleiding

Een sterke lokale sportstructuur, waarin sportverenigingen goed samenwerken, is van wezenlijk belang om te waarborgen dat iedereen in onze gemeente mee kan blijven doen met sport en beweging. Dit geldt ook voor de informele sport/beweegorganisaties en sportscholen. Binnen deze structuur is het belangrijk dat vragen van inwoners, laagdrempelig en zichtbaar, verbonden worden met het aanbod van sportverenigingen. Een lokale sportstructuur moet sportontmoeting en verbinding mogelijk maken.

5.2 Wat signaleren we?

Aansluiting vraag en aanbod

Onze gemeente kent een rijk sportief leven met veel initiatieven. Uit gesprekken met inwoners en sportverenigingen blijkt echter dat inwoners niet altijd weten waar ze met hun sport- of beweging vraag terecht kunnen. Daarnaast weten de sportverenigingen niet welke vragen er leven. Het is belangrijk dat ook op sportgebied een koppeling plaatsvindt van vraag en aanbod. In onze gemeente kunnen buurtsportcoaches deze koppeling maken. Nog nadrukkelijker inzetten op de maatschappelijke organisaties en sportverenigingen die de verbinding en ontmoeting mogelijk maken is van belang. En zowel vraag en aanbod, als ook de doelgroep en sportvereniging met elkaar in verbinding brengt.

Meer samenwerking sportverenigingen onderling

De sportverenigingen in onze gemeente opereren nog solistisch en hebben geen ruimte om samen te werken met andere sportverenigingen. De wens van de sportverenigingen is om elkaars krachten hierin te bundelen en elkaar niet als concurrenten te zien.

Sportplatform

Het sportplatform is opgericht voor alle plaatselijke sportaanbieders als 'lerende netwerk'. Naast actuele thema's behandelen inspirerende sprekers diverse sport gerelateerde onderwerpen. Tevens is het mogelijkheid voor een sportaanbieder zichzelf te presenteren als gastheer van het platform en kunnen agendapunten ingebracht worden. Het Sportplatform Dronten lijkt door afnemende belangstelling steeds minder waarde te hebben. Tijdens de consultatieavonden is de behoefte uitgesproken voor versterking van dit platform door de verenigingen genoemd.

5.3 Wat doen we al?

Sport & bewegen in de buurt

Sinds 2013 werken wij met buurtsportcoaches. Deze coaches worden gefinancierd vanuit de rijksregeling Sporten en Bewegen in de buurt. Deze buurtsportcoaches zijn combinatiefunctionarissen met als specifieke opdracht het organiseren van een sport- en beweegaanbod in de buurt en het maken van een verbinding tussen sport- en beweegaanbieders en andere sectoren zoals zorg, welzijn, jeugdzorg, kinderopvang en onderwijs. Er is altijd sprake van een combinatie met sport en bewegen. De buurtsportcoach heeft zich de afgelopen jaren bewezen zowel op de lagere scholen als op het voortgezet onderwijs.

Toeleiding jeugd naar sportaanbieders

De buurtsportcoaches verzorgen diverse cursussen en activiteiten om de jeugd toe te leiden naar de bestaande sportaanbieders in onze gemeente. Dit doen zij middels de volgende beweegleerlijn:

- Kennismakingslessen (S) Cool sport voor de jeugd;
- Kennismakingslessen op school;
- Diverse activiteiten op het Cruijff Court;
- Koningsspelen.

Begeleiden naar passend sportaanbod

De buurtsportcoaches bieden individueel adviezen aan alle doelgroepen met een sportvraag door middel van een sportconsult. Senioren worden bij individuele vragen ondersteund door middel van een seniorenconsult. De buurtsportcoach biedt ook individuele ondersteuning aan mensen met een beperking met een sportvraag door middel van het sportconsult. Daarnaast verwijzen zij ook kinderen met bewegingsachterstand door naar enerzijds Club Extra en anderzijds naar een passend sportaanbod.

Samenwerking met partners van gezondheid & sport

Om de samenwerking met partners op het gebied van sport en gezondheid in stand te houden worden jaarlijks de volgende activiteiten georganiseerd:

- Ter promotie van de verschillende sport- en lifestyleaanbieders wordt als opening van de Nationale Sportweek, de sport- en lifestylemarkt georganiseerd;
- Op aanvraag wordt in samenwerking met de sportaanbieders op alle scholen kennismakingslessen aangeboden;
- In samenwerking met sportaanbieders worden er kennismakingslessen aangeboden op zorglocaties.

Nederlandse Club Kampioenschappen Wielrennen

Voor de jaren 2015, 2016 en 2017 is de organisatie van de Nederlandse Club Kampioenschappen Wielrennen (NCK) toebedeeld aan wielervereniging De IJsselstreek. Deze vereniging heeft het NCK in 2015, 2016 en 2017 in Dronten georganiseerd. De afgelopen jaren heeft de gemeente Dronten voor het organiseren van het evenement een bedrag van € 5.000,- per jaar beschikbaar gesteld aan het bestuur van de IJsselstreek. Vanwege de goede ervaringen met wielervereniging De IJsselstreek en de gemeente Dronten heeft de Koninklijke Nederlandse Wieler Unie (KNWU) de organisatie van het NCK tijdrijden voor de jaren 2018, 2019 en 2020 wederom toebedeeld aan wielervereniging De IJsselstreek en de gemeente Dronten. Hiermee is de gemeente Dronten ook voor de komende drie jaren verzekerd van dit landelijke sportevenement.

Koppelen vraag en aanbod

Het sport en beweegaanbod in onze gemeente wordt op dit moment aangeboden op de website van de Dronter wijzer (www.dronterwijzer.nl) en op Sport in Dronten (www.sportindronten.nl).
De komende beleidsperiode gaan we door met de aanvulling en actualisering van het sport- en beweegaanbod van onze gemeente.

5.4 Wat gaan we doen?

Prestatiedoelen

1. Vanaf 2018 stimuleren we dat er meer verbindingen worden gelegd tussen inwoners/organisaties met een sportvraag en inwoners/ organisaties met een passend aanbod.
2. Vanaf 2018 stimuleren we een hogere sportparticipatie onder alle inwoners, om zelfredzaamheid en levenskwaliteit van inwoners van Dronten te verhogen.

Voorzetting projecten verbinden & ontmoeten

De bestaande reeds opgezette projecten gericht op verbinden en ontmoeten worden in de aankomende beleidsperiode voortgezet. De buurtsportcoaches verzorgen diverse sport kennismakingstrajecten voor de jeugd om hen toe te leiden naar bestaande sportaanbieders in Dronten. Daarnaast bieden de buurtsportcoaches ook individuele adviezen aan alle volwassenen met een sportvraag door middel van een sportconsult. Senioren worden bij individuele vragen ondersteund door middel van een seniorenconsult. Ter promotie van de verschillende sport- en lifestyleaanbieders wordt als opening van de Nationale Sportweek de sport- en lifestylemarkt georganiseerd.

Verbinding & signalering

Vanaf 2018 worden de buurtsportcoaches aangesloten bij de netwerken en structuren van het Voorveld[9] van de Dronter Koers, dit betekent dat zij wijkgericht worden ingezet. De drie kernen, Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant worden verdeeld, waarbij Dronten verder opgesplitst kan worden in drie wijken (centrum, zuid en west).

Uitbreiding/versterking buurtsportcoaches (maatschappelijk makelaars)[10]

Het nieuwe kabinet heeft in het sport- en beweegbeleid besloten tot uitbreiding van de buurtsportcoachregeling over te gaan (combinatiefunctionarissen). Doel van deze maatschappelijke makelaar is het leggen van verbindingen tussen organisaties op verschillende gebieden, coördineren, verenigingsondersteuning en het leggen van dwarsverbanden met andere (maatschappelijke) organisaties. Zodra wij financiële zekerheid hebben over deze uitbreiding, gaan wij in 2018 samen met de buurtsportcoaches en de sportverenigingen onderzoeken hoe deze aanvullende rol ingevuld kan worden. Daarna zal deze rol concreet in het uitvoeringsplan vertaald worden.

Doorstart Sportplatform

In 2018 gaan wij samen met de sportverenigingen in overleg hoe we dit klankbord nieuw leven kunnen inblazen en versterken. Hoe het sportplatform in Dronten herkenbaar en opnieuw gedragen kan worden. Als de sportverenigingen onder externe begeleiding zelf een plan ontwikkelen, geeft dat meteen draagvlak voor de uitvoering van een nieuwe platform. De afgelopen beleidsperiode is het sportplatform te veel het "feestje" van de gemeente en de buurtsportcoaches geweest. Voor de komende jaren moet het vooral een platform zijn voor en door de sportverenigingen. Het moet een podium worden waar de sportverenigingen informatie kunnen halen, waar vertegenwoordigers namens de verenigingen kunnen netwerken en de samenwerking met andere verenigingen kunnen initiëren. De agenda voor het sportplatform moet voor het belangrijkste deel worden gevuld door de sportverenigingen zelf. De inrichting van het sportplatform wordt vormgegeven in de "kopgroep" waarover in paragraaf 1.4 van deze nota wordt gesproken.

Niet - sporters in beweging krijgen

Ondanks het ruime aanbod is er in Dronten een groep mensen die niet deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten, zie ook trendscenario van de Sport Toekomstverkenning (STV). De uitdaging voor de komende jaren is om deze groep "in beweging" te krijgen, want juist voor deze doelgroep zou sporten en bewegen in meerdere opzichten heel belangrijk zijn. Deze groep mensen leeft veelal ongezond en heeft een beperkt sociaal netwerk. Door te sporten wordt niet alleen een bijdrage geleverd aan de gezonde levensstijl maar zal sporten voor deze doelgroep ook een belangrijk middel zijn om in contact te komen met andere mensen. Daarom wordt voor de komende jaren extra aandacht besteed aan deze mensen. Hierbij is een goede communicatie, de juiste begeleiding en een aanbod op maat van wezenlijk belang.

---

9 - Maatschappelijke organisaties & sportverenigingen

10 - Regeerakkoord 2017 -2021, Vertrouwen in de Toekomst

Aansluiting met informele en commerciële sportaanbieders

Gemeente Dronten heeft verschillende sport- en beweegaanbieders die niet vallen onder de noemer van sportverenigingen. Ook deze partijen zijn van belang bij het "in beweging krijgen" van alle inwoners van Dronten. De komende beleidsperiode gaan wij meer dan tot nu toe is gedaan, deze partijen betrekken bij de uitwerking van dit sportbeleidsplan.

5.5 Monitoren

De volgende prestatie-indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de maatregelen die wij inzetten in het kader van het versterken van het lokale sportstructuur werken:

- Het aantal buurtsportcoaches dat ingezet wordt als maatschappelijke makelaar;
- Het aantal sport- en beweegverbindingen dat gelegd wordt door de maatschappelijk makelaar;
- Het aantal verenigingen dat gebruik maakt van verenigingsondersteuning middels een maatschappelijke makelaar;
- Het aantal verenigingen dat actief gebruik maakt van het sportplatform;
- Het aantal niet sporters dat is gaan bewegen;
- Het aantal informele en commerciële sportaanbieders dat betrokken wordt bij het gemeentelijke sportbeleid.

5.6 Planning

Klik hier voor de planning

6 TOEKOMSTBESTENDIGE SPORTVERENIGINGEN

Klik hier voor dit onderdeel van de doelenboom

6.1 Inleiding

Veel sportverenigingen denken na over de toekomst van hun club. Ingegeven door bijvoorbeeld bezuinigingen, bevolkingsdaling, ledendaling, het aanbod van voorzieningen of juist kansen uit de buurt en signalen van de leden zelf. De ontwikkeling van een open sportclub versterkt de kansen en mogelijkheden van een sportvereniging. Een open sportclub betekent dat er samenwerking ontstaat met bijvoorbeeld andere sportverenigingen. Maar er kan ook samenwerking zijn met maatschappelijke organisaties, ondernemers en bewoners in de wijk. Deze open sportclub – ontwikkeling wordt gestimuleerd door NOC*NSF[11]. Het is een beweging van "onderaf" waarbij de sportclubs op zoek gaan naar nieuwe samenwerkingsverbanden.

Maatschappelijk verantwoord verenigen staat voor de wijze waarop een sportvereniging haar kernactiviteiten uitvoert en daarnaast haar maatschappelijk betrokkenheid toont en uitvoert. Hierbij kan worden gedacht aan de verbindingen tussen sport, bewegen en andere sectoren als onderwijs, gezondheidszorg, ouderenzorg, welzijn, kinderopvang, jeugdzorg en het bedrijfsleven.

Dit is een ontwikkeling welke in de toekomst een steeds belangrijkere rol gaat spelen. Gemeente Dronten kan een belangrijke, ondersteunende en faciliterende rol spelen in dit ontwikkelproces.

6.2 Wat signaleren we?

Vrijwilligers

Tijdens de participatieve avonden constateerden we dat bij de meeste sportverenigingen veel werk neerkomt op te weinig schouders. Er zijn weliswaar veel vrijwilligers actief in onze gemeente en er is een sterk verenigingsleven, maar het zijn vaak dezelfde mensen die het werk moeten doen. Er is behoefte aan meer vrijwilligers om de sportactiviteiten te kunnen organiseren.

Daling ledenaantal

In de lijn van de landelijke ontwikkelingen zien we ook bij onze gemeente dat het aantal leden van de sportverenigingen afneemt. Dit kan grotendeels ook komen doordat er meer individuele sporten met eigen clubjes toenemen.

Verduurzaming sportaccommodaties

Gemeenten of sportverenigingen zijn veelal verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van sportaccommodaties. Deze verbruiken veel energie en dat is een stevige kostenpost op de begroting.

---

11 - Het NOC*NSF is een Nederlandse sportorganisatie met als doel (top)sport in Nederland te bevorderen

6.3 Wat doen we al?

Vrijwilligerswerk

Matchpoint vrijwilligerswerk, belegd bij de Meerpaal Welzijn, verzorgt de match van vraag en aanbod naar vrijwilligerswerk. Hier kunnen inwoners en sportverenigingen terecht. Daarnaast wordt ook door Sportservice Flevoland (op kosten van de gemeente) jaarlijks verschillende cursussen voor bestuursleden en andere vrijwilligers aangeboden.

Verduurzaming sportaccommodaties

Het onderzoek inzake verduurzaming sportaccommodaties is afgerond. Middels een brief is de raad op de hoogte gebracht over de uitkomsten van dit onderzoek. Daarin is verzocht om de genoemde aanbevelingen nader uit te werken. In het 2e kwartaal van 2018 wordt het college gevraagd om vervolgstappen hierin te nemen. De raad wordt separaat hierover geïnformeerd.

6.4 Wat gaan we doen?

Prestatiedoel

Vanaf 2018 stimuleren we de sportverenigingen een brede maatschappelijke rol te vervullen om zich te ontwikkelen tot maatschappelijk verantwoord verenigen. Om dit te bereiken gaan we het volgende doen:

Toekomstbestendig maken van sportverenigingen

Gemeente Dronten gaat de sportverenigingen toekomstbestendig maken zodat zij een bijdrage gaan leveren aan de leefbaarheid van Dronten. In 2018 gaan wij samen met sportverenigingen onderzoeken wat er nodig is om deze verenigingen toekomstbestendig te maken, zodat zij het vermogen hebben om naar de toekomst te kunnen kijken. Om dit onderzoek zuiver te houden is het goed dat niet de gemeente of de vereniging de leiding heeft, maar een onafhankelijke externe partij. Een proces met een externe begeleiding past bij de bestuurlijke ontwikkeling waarin de gemeente de regierol heeft, faciliteert en ondersteund en tegelijkertijd wordt een grotere beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van de sportverenigingen.

Werven van vrijwilligers voor sportverenigingen

Het karakter van vrijwilligerswerk in de sport is erg aan het veranderen. Dit vrijwilligersbeleid komt erg onder druk te staan zoals ook verwoord in het trendscenario van de Sport Toekomstverkenning. En daarom willen we in 2018 samen met de sportverenigingen onderzoeken of het mogelijk is om de uitkeringsgerechtigden van onze gemeente, voor zover mogelijk, actief in te zetten als vrijwilliger bij een sportvereniging. De maatschappelijke stages zijn afgeschaft, maar in het nieuwe regeerakkoord wordt de invoering van de maatschappelijke diensttijd genoemd. Het doel van deze diensttijd is om de jongeren nog meer te betrekken bij vrijwilligerswerk o.a. voor hun sportclub. Wij willen de komende periode de jongeren stimuleren in hoeverre het mogelijk is hen meer te betrekken als vrijwilliger bij de sportverenigingen.

Bevordering gebruik Pas van Dronten als marketinginstrument

In het trendscenario van de Sport Toekomstverkenning wordt ook genoemd dat het verenigingslidmaatschap onder druk staat. Om dit te ondervangen

willen wij de aankomende beleidsperiode de sportverenigingen stimuleren om gekoppeld te worden aan de Pas van Dronten. Deze pas kunnen zij als marketinginstrument gebruiken om meer leden te kunnen werven en om daarmee meer inwoners van Dronten te kunnen bereiken.

Bestemmingsreserve sportaccommodaties & sportattributen 2018 - 2021

Sportverenigingen die ambitie tonen in de doorontwikkeling van hun sport en die passen in de lijn van het sportbeleid 2018 - 2021, willen wij als gemeente aanjagen en faciliteren. Vooral als daardoor ook de vitaliteit versterkt wordt en het niveau van sporten van deze verenigingen omhoog gaat. Deze ambities willen wij, onder voorwaarden, ondersteunen. Om dit mogelijk te maken, is er voor deze beleidsperiode een bestemmingsreserve sportaccommodaties & sportattributen 2018 - 2021 nodig van € 500.000,-.

Een bestemmingsreserve sportaccommodaties & sportattributen is voor projecten en investeringen enerzijds in duurzame sportaccommodaties en anderzijds in vernieuwende en aanvullende sportattributen. Een reserve voor sportaccommodaties waarmee wij verenigingen ondersteunen die door vernieuwing en/of aanpassing van hun organisatie zich verder kunnen (duurzaam) ontwikkelen. Uitgangspunt hierbij is dat wij bijdragen aan de versterking van de vereniging, verbreding van sport en/of verhoging van het sportniveau.

Het doel van dit budget is om op een verantwoorde, flexibele manier te kunnen co-investeren c.q. faciliteren in sportaccommodaties en sportattributen binnen onze gemeente. Een manier van werken die goed aansluit bij onze nieuwe veranderende rol, waarbij de gemeente op een flexibele wijze in kan spelen op actuele ontwikkelingen en wensen vanuit de inwoners (samenleving) en verenigingen. De verenigingen leveren hun ontwikkelde en onderbouwde plannen in en samen wordt gekeken naar de facilitaire en financiële mogelijkheden van de vereniging zelf en van de gemeente.

Voorwaarden bestemmingsreserve sportaccommodaties

Om in aanmerking te komen voor een eenmalige subsidie uit de bestemmingsreserve sportaccommodaties moet de aanvrager aan een aantal basiscriteria voldoen:

- De aanvrager moet een bestaande sportvereniging zijn;
- Investeringen betreffen in duurzame basis sportaccommodaties;
- De gemeentelijke bijdrage van maximaal 50% wordt verstrekt, mits het

bestaande vervangingsbudget en onderhoudsbudget niet toereikend of niet in voorzien is;
- Er geen beroep kan worden gedaan op landelijke fondsen, fondsen van de sportbonden of andere fondsen en subsidiemogelijkheden;
- De aanvrager moet een eigen substantiële financiële bijdrage (co–financiering) leveren:
  - De gemeentelijke bijdrage bedraagt maximaal 50% van de totale investeringskosten;
  - De gemeentelijke bijdrage is uitsluitend voor de initiële kosten;
  - De gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt in de vorm van een subsidie, waarbij de geldende subsidieregels van toepassing zijn.
- De maximale bijdrage vanuit de gemeente is € 100.000,-;
- De aanvrager dient een onderbouwd financieel plan en een plan van aanpak in te dienen. In deze plan van aanpak moeten de volgende onderdelen opgenomen worden:
  - Hoe de 50% is opgebouwd;
  - Hoe het onderhoud en de vervanging van de voorziening is gegarandeerd;
  - Hoe de meerkosten qua exploitatie en beheerskosten worden gedekt (meerkosten zijn voor rekening van de aanvrager, bijvoorbeeld in de vorm van huurverhoging).

Voorwaarden bestemmingsreserve sportattributen

Om in aanmerking te komen voor een eenmalige subsidie uit de bestemmingsreserve sportattributen moet de aanvrager aan een aantal basiscriteria voldoen:

- De aanvrager moet een bestaande sportvereniging zijn;
- Initiatieven die een bijdrage leveren aan de doorontwikkeling of uitbreiding van de breedte sport;
- Initiatieven waardoor het prestatieniveau van de sportvereniging versterkt wordt;
- De gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt als het een bijdrage levert aan de veiligheid van de sporters;
- Er geen beroep kan worden gedaan op landelijke fondsen, fondsen van de sportbonden of gemeentelijke vervanging- en onderhoud fondsen en subsidiemogelijkheden;
- De aanvrager moet een eigen substantiële financiële bijdrage (co–financiering) leveren:
  - De gemeentelijke bijdrage bedraagt maximaal 30% van de totale kosten;
  - De gemeentelijke bijdrage wordt verstrekt in de vorm van een subsidie, waarbij de geldende subsidieregels van toepassing zijn.
- De maximale bijdrage vanuit de gemeente is € 10.000,-;
- Aanvrager dient een onderbouwd plan van aanpak in met een begroting. In de begroting dient duidelijk aangegeven worden welke partijen een bijdrage leveren en meefinancieren. En aangegeven worden hoe vervanging en onderhoud geregeld is.

Duurzaamheidslening sportverenigingen

Naar aanleiding van het verduurzamingsonderzoek van de sportaccommodaties en de aanbevelingen van het onderzoeksbureau, is het goed om te onderzoeken of de bestaande duurzaamheidslening bij de

SVn (Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeente) hiervoor ook voor sport kan worden ingezet. Dit zal nader worden onderzocht.

6.5 Monitoren

De volgende prestatie-indicatoren worden gebruikt om te beoordelen in hoeverre de maatregelen die wij inzetten in het kader van toekomstbestendige sportverenigingen werken:

- Het aantal sportverenigingen dat meedoet aan het traject "invulling toekomstbestendig sportverenging";
- Het aantal verenigingen dat gebruikt maakt van een nieuwe doelgroep vrijwilligers (uitkeringsgerechtigden);
- Het aantal sportverenigingen dat gebruik maakt van maatschappelijke diensttijd;
- Het percentage sportverenigingen dat gekoppeld is aan de Pas van Dronten.

6.6 Planning

Klik hier voor de planning

7 FINANCIEEL KADER

7.1 Financiële consequenties

Hieronder volgt een financieel overzicht van de bestaande middelen die we momenteel voor sportbeleid inzetten. Uit de participatieve bijeenkomsten zijn een aantal uitkomsten gedestilleerd en omgezet in activiteiten om de beleidsdoelen te behalen. Door de inzet van deze activiteiten/projecten worden de beoogde effecten behaald. Om deze te realiseren is een bedrag van € 47.000 aan extra budget nodig om het nieuwe beleid uit te kunnen voeren. Genoemd bedrag van € 47.000,00 wordt als volgt ingezet:

- Doorstart van het Sportplatform
  € 10.000,-
- Niet - sporters in beweging krijgen
  € 10.000,-
- Toekomstbestendig maken van sportverenigingen
  € 25.000,-
- Sportverenigingen stimuleren om aan de Pas van Dronten mee te doen
  € 2.000,-

Financieel overzicht budgetten Sportbeleid 2018-2021

8 SLOT

Onze opdracht was om op een participatieve wijze het sportbeleid op te stellen voor de komende vier jaar waarin sport en beweging van onze bewoners centraal staat en inhoudelijke verbindingen worden gelegd tussen beleidsterreinen volksgezondheid en jeugd. In deze nota 'Dronten in beweging' hebben we de samenhang en integraliteit tussen genoemde beleidsterreinen aangegeven.
Dankzij de inbreng van betrokken organisaties, inwoners en raadsleden hebben we een nota kunnen opstellen, die aansluit bij de behoefte en wensen vanuit de praktijk. In dit sportbeleidsplan werken we met effect- en prestatie-indicatoren, waarmee we meetbaar willen maken welke effecten we bereiken met ons sportbeleid.

Financieel overzicht budgetten Sportbeleid 2018-2021				
Beschikbare middelen	2018	2019	2020	2021
Sport & bewegen in de buurt	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
Cofinanciering/overheveling uit Jeugdbeleid	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Reguliere activiteiten subsidies	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Bijdrage uit GIDS (Gezond In De Stad) gelden	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Inrichting accommodaties (voorziening)	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Totaal	**€ 325.000**	**€ 325.000**	**€ 325.000**	**€ 325.000**

Huidig sportbeleid 2014 - 2017	2018	2019	2020	2021
Buurtsportcoaches	€ 210.000	€ 210.000	€ 210.000	€ 210.000
Activiteiten subsidies	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Inrichting accommodaties (voorziening)	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
JOGG (jongeren op gezond gewicht)	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal	**€ 325.000**	**€ 325.000**	**€ 325.000**	**€ 325.000**

Uitvoering sportbeleidsplan 2018 - 2021	2018	2019	2020	2021
Lichamelijke & mentale gezondheid				
Voorzetting levenstijlprojecten	*	*	*	*
JOGG	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Voorzetten activiteiten buurtsportcoaches	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Preventief programma gezond leefstijl	*	*	*	*
Subsidies ihkv sportstimulering	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Verbinden & ontmoeten				
Voortzetting activiteiten buurtsportcoaches	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000	€ 105.000
Uitbreiding/versterking buurtsportcoaches (maatschappelijk makelaars)•	**PM****	**PM****	**PM****	**PM****
Doorstart sportplatform (inhuur externe voor advies en voorzitterschap platform)•	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**
Niet sporters in beweging krijgen (PR/marketing/ accommodatie/ondersteuning•	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**	**€ 10.000**
Toekomstbestendige sportverenigingen				
Toekomstbestendig maken van sportverenigingen (inhuur extern adviseur)•	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**	**€ 25.000**
Uitbreiding/versterking buurtsportcoaches (maatschappelijk makelaars)	PM**	PM**	PM**	PM**
Werven vrijwilligers voor sportverenigingen (uitkeringsgerechtigden/maatschappelijke makelaars)	***	***	***	***
Inrichting accommodaties	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Bevordering gebruik Pas van Dronen als marketings-intstrument •	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**	**€ 2.000**
Totaal	**€ 372.000**	**€ 372.000**	**€ 372.000**	**€ 372.000**
Extra structureel benodigd budget •	**- € 47.000**	**- € 47.000**	**- € 47.000**	**- € 47.000**
Voor de beleidsperiode 2018 - 2021 is daarnaast een Bestemmingsreserve sportaccommodaties & sportattributen beschikbaar van € 500.000,-				

Toelichting:
* wordt vanuit andere middelen gedekt, ** wordt uitgewerkt na de September-circulaire 2018,
*** behoort tot de reguliere taken.

Klik om terug te gaan

Het proces om te komen tot het uitvoeringsplan 2018 – 2019 ziet er als volgt uit:	
Maart 2018	**Selecteren van de "kopgroep"** De kopgroep zal bestaan uit vertegenwoordigers van vooraanstaande sportaanbieders uit Dronten. Bij voorkeur vertegenwoordigers namens vijf sportverenigingen en minimaal één vertegenwoordiger namens de informele/commerciële sportaanbieders.
April 2018	**Startbijeenkomst "kopgroep"** Onder leiding van een extern adviseur en met begeleiding van de beleidsadviseur Sport van de gemeente Dronten komt de kopgroep bijeen om werkafspraken te maken voor de komende periode. De afspraken worden gemaakt over de te behandelen thema's en de taakverdeling. In ieder geval worden de thema's die in het sportbeleidsplan worden vermeld nader uitgewerkt (Lichamelijke & mentale gezondheid, verbinden & ontmoeten en toekomstbestendige sportverenigingen).
April – juni 2018	**Werksessies "kopgroep"** Na de startbijeenkomst werkt de kopgroep in verschillende werksessies onder begeleiding van de externe adviseur en de beleidsadviseur sport van de gemeente het uitvoeringsplan 2018 – 2019 verder uit.
Juni 2018	**Vaststelling uitvoeringsplan 2018 - 2019** Het uitvoeringsplan 2018-2019 wordt in juni 2018 aan het college aangeboden. In het uitvoeringsplan wordt duidelijk omschreven wat van de verenigingen en van de gemeente voor de komende periode wordt verwacht. Na vaststelling door het college wordt het plan verspreid onder de sportverenigingen en overige betrokken organisaties.

Klik om terug te gaan

DOELENBOOM

Hoofddoel	WAT willen we bereiken? (effectdoelen)	Wat gaan we daarvoor doen (HOE)? (prestatiedoelen)
Elke inwoner kan meedoen aan de samenleving door Sport & Beweging	In 2021 hebben meer inwoners een gezonde levensstijl **(Lichamelijke & Mentale Gezondheid)**	Vanaf 2018 stimuleren we meer gezonde leefgewoonten, zodat meer inwoners een goede gezondheid ervaren en een gezonde levensstijl hanteren.
	In 2021 hebben wij onze lokale sportstructuur onderling versterkt **(Verbinden & Ontmoeten)**	Vanaf 2018 stimuleren we dat er meer verbindingen worden gelegd tussen inwoners/organisaties met een sportvraag en organisaties met een passend aanbod.
		Vanaf 2018 stimuleren we een hogere sportparticipatie onder alle inwoners, om zelfredzaamheid en levenskwaliteit van inwoners van Dronten te verhogen.
	In 2021 hebben wij meer toekomst-bestendige sportverenigingen **(Toekomstbestendige sportverenigingen)**	Vanaf 2018 stimuleren we de sportverenigingen een brede maatschappelijke rol te vervullen om zich te ontwikkelen tot maatschappelijk verantwoord verenigen.
		Vanaf 2018 stimuleren we de sportverenigingen hun accommodaties te verduurzamen om de exploitatiekosten te kunnen verlagen en een bijdrage te kunnen leveren aan een schoner milieu (CO2 besparing).

Klik om terug te gaan

DOELENBOOM

Hoofddoel

Elke inwoner kan meedoen aan de samenleving door Sport & Beweging

WAT willen we bereiken?
(effectdoelen)

In 2021 hebben meer inwoners een gezonde levensstijl

Wat gaan we daarvoor doen (HOE)?
(prestatiedoelen)

Vanaf 2018 stimuleren we meer gezonde leefgewoonten, zodat meer inwoners een goede gezondheid ervaren en een gezonde levensstijl hanteren.

Klik om terug te gaan

Alcohol gebruik 12-16 jarigen	Dronten	Flevoland	Nederland
Ooit alcohol gedronken	22 %	20 %	Er zijn geen recente NL cijfers
Recent alcohol gedronken	14 %	13 %	Er zijn geen recente NL cijfers
Recent binge-drinken[7]	10 %	9 %	Er zijn geen recente NL cijfers
Recent aangeschoten	7 %	6 %	Er zijn geen recente NL cijfers

Voor alcohol zijn er geen significant afwijkende wijken

Alcohol gebruik 19- 64 jaar	Dronten	Flevoland	Nederland
Drinkt alcohol	84 %	78 %	83 %
Zware drinker	9 %	6 %	11 %

Alcohol gebruik 65 jaar en ouder	Dronten	Flevoland	Nederland
Drinkt alcohol	77 %	77 %	79 %
Zware drinker	3 %	4 %	6 %

Klik om terug te gaan

Lichamelijke & mentale gezondheid	2018	2019	2020	2021
Preventief Programma gezonde levensstijl	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

Klik om terug te gaan

DOELENBOOM

Hoofddoel

Elke inwoner kan meedoen aan de samenleving door Sport & Beweging

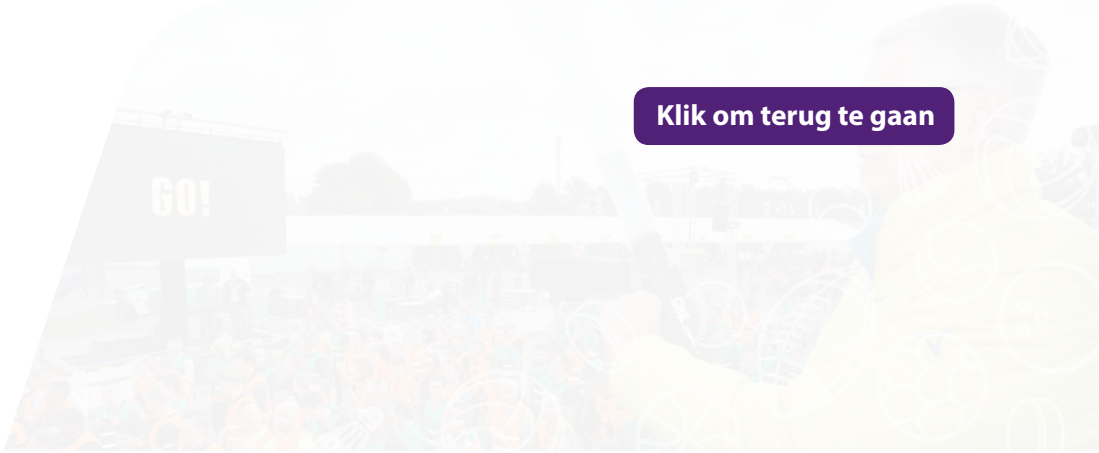
WAT willen we bereiken?
(effectdoelen)

In 2021 hebben wij onze lokale sportstructuur onderling versterkt

Wat gaan we daarvoor doen (HOE)?
(prestatiedoelen)

Vanaf 2018 stimuleren we dat er meer verbindingen worden gelegd tussen inwoners/organisaties met een sportvraag en organisaties met een passend aanbod.

Vanaf 2018 stimuleren we een hogere sportparticipatie onder alle inwoners, om zelfredzaamheid en levenskwaliteit van inwoners van Dronten te verhogen.

Klik om terug te gaan

Verbinden & Ontmoeten	2018	2019	2020	2021
Uitbreiding fte buurtsportcoaches (maatschappelijke makelaar)	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Doorstart Sportplatform	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Niet sporters in beweging krijgen	Voorbereiding/uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Informele & commerciële sportaanbieders betrekken bij het gemeentelijke sportbeleid	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

Klik om terug te gaan

DOELENBOOM

Hoofddoel

Elke inwoner kan meedoen aan de samenleving door Sport & Beweging

WAT willen we bereiken?
(effectdoelen)

In 2021 hebben wij meer toekomstbestendige sportverenigingen

Wat gaan we daarvoor doen (HOE)?
(prestatiedoelen)

Vanaf 2018 stimuleren we de sportverenigingen een brede maatschappelijke rol te vervullen om zich te ontwikkelen tot maatschappelijk verantwoord verenigen.

Vanaf 2018 stimuleren we de sportverenigingen hun accommodaties te verduurzamen om de exploitatiekosten te kunnen verlagen en een bijdrage te kunnen leveren aan een schoner milieu (CO2 besparing).

Klik om terug te gaan

SVn (Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeente) hiervoor ook voor sport kan worden ingezet. Dit zal nader worden onderzocht.

Toekomstbestendige sportverenigingen	2018	2019	2020	2021
Sportverenigingen toekomstbestendig maken	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Inzet nieuwe doelgroep vrijwilligers (uitkeringsgerechtigden)	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Inzet maatschappelijke diensttijd	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Overige sportverenigingen koppelen aan de Pas van Dronten	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Inzet bestemmingsreserve sportinitiatieven	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering
Duurzaamheidslening sportverenigingen	Voorbereiding	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering

6.6 Planning

Klik hier voor de planning

Klik om terug te gaan